

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Iosephi Speranzæ, Congregationis Oratorii Fanensis
Presbyteri, Scripturæ Selectæ**

Speranza, Giuseppe

Coloniæ Agrippinæ, 1659

137. De timore iniquorum, & spe justorum, tempore Iudicij.

urn:nbn:de:hbz:466:1-44265

hinc evellamus, &c. Heu! prolixiores audimus clangores, nec movemur: aut certe non audimus, & surdi sumus, &c.

De timore iniquorum, & spe justorum tempore iudicij.

PUNCTUM CXXXVII.

ET si dies illa tam formidabilis, tamque horribilis futura sit, ut ex signis ipsis, quæ iniuria erunt dolorum respectu eorum, quæ supervenient universo Orbi, homines arefiant. *Arrescentibus hominibus, sive Græcè. Extabescantibus hominibus, nam virtutes, Græc. Exercitus calorum, Sol, Luna, & stella, movebuntur, in terris erit pressura gentium.* Pagnin hoc est, coarctatio, animi angustia, perplexitas, consilii inopia, ut quod se vertant homines nesciant, quæ collisione fontis maris, & fluctuum, &c. Quis tamen crederet, quod hæc eadem signa, tam horribilia peccatoribus, iustis induciam præbebunt? *Hic ergo fieri incipientibus, respicite, & levate capita vestra, quoniam appropinquat redemptio vestra. q. d. Hæc sydera cadentia nō mortē vobis, sed tam sempiternam portendunt, non vobis hyems ista erit, sed ver. Flores, dicere licet, apparuerunt in terra nostra, sicut protulit grossos suos. Videre ficulneam, & omnes arbores, &c. prope est regnum De, gaudete.*

Ut gaudebunt ad aspectum Crucis! ut vexillum illud adorabunt: ut ad illud confugient sub quo in vita quieverunt, sub quo gloriosè pugnaverunt. *Dedisti metuentibus te significationem. Hebr. vexillum, ut fugiant. Rabbi David, ut vexillentur. Genebr. ut erigantur, Alii, ut vincant. Figur. ut triumphant, &c. Vi liberentur dilecti tui. Hebr. Et libera ventur amatores tui. Vexillum ejus super me, amor, dicebat anima illa in Canticis, & iure: nam sicut vexillum convocat ad se milites, lætitiā eisdem affert, cum explicatur, & ab aliis militibus distinguit. sic Crucis vexillum,*

A cum sit vexillum amoris, iustos convocat, afficit lætitiā ex memoriā infiniti in ipsos ostensi amoris, & à cæteris distinguit.

Hoc signū Thau est, quod ipsi in fronte habebunt, ut percussores Angeli sinant eos abire impunes.

Tinctos se Agni sanguine videbunt, quod erit eorum fiducia. Tutæ erant domus, quarum superliminare sanguine tinctum erat. Ubi Rupert. Sanguinem Christi in superliminaribus domorum ponimus, cum Crucem passionis illius in fronte portamus. Quanta ergo fiducia, & lætitiā perfunderentur, qui Crucem in fronte cordis insculptam semper in vita portaverunt? *Scapulis suis obumbrabit tibi, & sub pennis ejus sperabis. Quod est, juxta D. Hieronym. & Hugonem Cardin. sub brachijs Crucis Christi sperabis, & fiduciam habebis.*

B Sed impii, cum primū parebit vexillum illud gloriosum, contremiscent, ac ceu inimici Crucis Christi, ad ejus conspectum plorabunt. *Et plangent omnes Tribus terra. Græcè: Et ejulabunt, & præ dolentia impatientia corpus dilacerabunt.*

Videre est modò sub horam iudicii particularis, in morte cujusque, discrimen hoc. Ut inimici Crucis ad aspectum ejus pallent! tremunt nimirum videre eum, quem in ea Cruce contempsisse se meminerunt, Judicem formidant; & idè exire de corpore trepidant: sed qui de sua spe & operatione securus est, inquit Gregor lætus Judicem sustinet, & cum tempus propinquæ mortis advenit, de gloria retributionis exhilarare se, & idè quamvis animam agens, sine calore, & colore spirans, ad ejus aspectum resumit vires, reviviscit ei color, & præ devotio-

C nem affectu tenerrimè amplectitur, ac deoseculatur Crucem. *O mors, quam amara est memoria tua homini habenti pacem in sestantis suis! Bern. O mors, quam dulcis es homini habenti pacem in plagis Christi! Vide arcum, & benedic eum, qui fecit illum. Valde speciosus est in splendore suo (Oculis justorum.) & accelerat coruscationes emittere iudicij sui (in condemnatione iniquorum.)*

Hinc iridem gestat in capite, signum fœderis

Luc. 21. Græc.

Pagnin.

Cant. 2.

Crucis dominica aspectus exhilarabit iustos. Psal. 59. Hebr. Rob. Dav. Genebr. Figur. Hebr. Cant. 2. juxt. Sept.

Ezech. 9.

Exod. 12. Rupert. lib. 2. in Exod.

Psal. 90. D. Hieron. & Hug. Card. ib.

Matth. 24. Græc.

D. Greg. hom. 13. in Evang.

Ecc. 41.

Ecc. 43.

Apo. 1.

foderis inter se, & terram, ut non fugiat A
justus, sed confugiat.

In Resp. De-
funt.

Hac spe illectus Job aiebat: *Vbi me ab-
scondam, ubi fugiam, nisi ad te, Deus meus?*
Quo tempore impii effugium, ac refu-
gium non invenient, quippe qui a Deo
fugiant, justi ad Deum confugient.

Christi vulne-
ra per fugium
iustorum.

Isa. 2.
Cant. 2.
D. August.

Justo aperta erunt ipsa vulnera in re-
fugium. *Abcondere in fossa humo à facie
furoris Domini.*

Veni, columba mea, (que ex diluvio aqua-
tum multarum servata es) in foraminibus
petra, in caverna maceria. D. August. Arca
fenestram, latus dicit esse apertum, in
quod justi animam, ceu columbam, ut in-

D. Bern. ser. 61
in Cant.

grediatur, invitat. D. Bernard. serm. 61.
in Cant. Ubi tuta, securaque securitas, &
requies, nisi in vulneribus Salvatoris? In
his se columba tutatur, & circumvolitan-
tem intrepida intuetur accipitrem.

Psal. 31.
Hebr.

Tu es refugium meum à tribulatione, qua
circumdedit me Heb. Tu es latibulum meum,
erue me à volitantibus super me. In caverna
maceria. Alii: In latibulo graduum, sive, in
latebris scalarum. Allusio ad loca tutissima,
& munitissima, ad quæ non nisi difficilli-
mis scalis pervenitur.

Exod. 33.

In Exod. ad Moysen: *Est apud me locus,
& stabis supra petram, & transibo, & abscon-
dam te in foramine petra, & manu mea prote-
gam te.* Quis tutior esse potest? quis in
pectore Christi absconditus timebit?

Psal. 103.
Alij.
Hebr.

Si montes excelsi cervis, petra refugium heri-
naceis, Alij, Cuniculis. Alij, Leporibus, ex Hebr.
Hoc est, si altiora cælorum refugium sunt An-
gelorum, qui veluti cervi perspicaciter
intelligunt, inveniunt, & citissime quovis
feruntur, petra Christus erit refugium
pavidis leporibus, qui ceu plebs imbellis,
dicuntur prudenter ponere in petra cubi-
le suum. Lepores fugati, ne à persequen-
tibus canibus dilacerentur, ac loca muni-
tissima petrarum se recipiunt.

Prov. 30.

Zach. 9.

Ad hæc vocantur: *Convertimini ad mu-
nitionem vincitæ spei, hodie quoque annuncians,
duplicia reddam tibi. Vincitæ spei,* hoc est, vin-
cti, ac veluti captivi ipsius spei, non qui-
dem iuviti, sed voluntarii ob unam spem
vitæ æternæ: ceu lepores obsessi, & vincitæ,
ab alijs capti, in carceres, & vincula con-

jecti, ludibrijs, & contumelijs affecti, ver-
beribus cæsi sine ulla defensione, ab ea spe
ligati, convertimi nunc ad munitionem,
ad quam nullus improborum accedit, ubi
securi duplicem corporis, & animæ glo-
riam consequemini.

Vulnera igitur sacratissima Christi, mu-
nitionis erunt locus, ad quem justi con-
fugient, quæ propterea videndo gaude-
bunt. Et hæc est una ex causis, ob quas

Christus vulnerum cicatrices servare vo-
luit, ad fiduciam nimirum, ac lætiti-
am bonorum, & malorum terrorem in Judi-
cio. Unde August. lib. de symbolo: Inimi-

cis, inquit, vulnera demonstraturus est *D. Aug. de
symbolo.*

sua, ut convincens eos, dicat: Ecce homi-
nem, quem crucifixistis, videris vulnera,
quæ infixistis, agnoscitis latus, quod pu-
pugistis, quoniam per vos, & propter vos
apertum est, nec tamen intrare voluistis.

O terrorem! ô formidinem!

Sed ô fiduciam! ô spem iustorum! qui-
bus ipse dicet: Ecce in manibus meis de-
scendi ipsi vos. O latus! ô chara vulnera! *In
caverna maceria.* Adhuc Alij: *In circuitibus
ruptis.*

Hinc anima illa in Cant. *Revertere, Alij.
similis esto, dilecte mi, caprea, himulobque
cervorum.* Hoc est, ad iudicium veni, mit-
tis, & inermis, sicut cervorum hinnulus,
non in forma irati Dei, sed sanè in ea, in-

quit Bernard. in qua non modò natus, sed *D. Bern. ser.
& parvulus natus es nobis: quo admo-
neatur infirmo miscere in die iræ, me-
mineritque in iudicio misericordiam su-
perexaltare iudicio, etenim, si iniquita-
res observaverit etiam Electorum, quis
sustinebit? Et idem Pater dedit Filio iudi-
cii potestatem, non quia suus, sed quia
Filius hominis est: vult per hominem ho-
mines iudicari, quo in tanta trepidatione,
& perturbatione malorum electis fidu-
ciam præstet naturæ similitudo, ut qui
cælum, terramque movebit in virtute
suâ accinctus potentia contra insensatos,
suavis nihilominus, & mitis, & quasi omni-
nò inermis appareat propter electos.*

Hinc David: *Deus iudicium tuum Regi
da, & iustitiam tuam filio Regis.* Vel Chald.
*Deus itinera rigoris tui, vel sententiam iudi-
ciorum*

*Psal. 71.
Chald.*

Psal. 85.

Ciorum tuorum Regi Messia da. Sic alibi: Da imperium tuum puero tuo, & salvum fac filium ancilla tua, &c.

Cervus est animal expeditissimum ad currentum, cornibus adornatum, non ad læsionem armatum, unde canum, leonum, ursorum, aliarumque bestiarum moribus vehementer expositum. Psalmus vigesimus primus, qui Christi passionem ita clarè explicat, ut August. dixerit esse potius Evangelium Christi parentis, quam prophetiam, inscribitur: *Pro susceptione matutina; vel secundum alios: Pro cervina matutina; aut secundum Hieronym. Pro cervo matutino; quem Basil. Gregor. Orig. & Alii Christum interpretantur. Rogat itaque Sponsa, ut cum eadem mansuetudine, quam oribus canum olim expositus, revertatur, idque maxima cum festinatione: Revertere, similis esto, dilecte mi, caprea, hinnuloque cervorum.*

Psal. 21.
D. Aug. praefat. in hunc Ps.
Alij.
Hieron.

Ubi præterea norat Bernard. impatientis, ac ferventissimi Sponsæ amoris affectum: nam vix abierat Sponsus, ut colligitur ex antecessantibus verbis, cum eum subito revocat. *Revertere. Quid? inquit Bernard. modo ibi, modo revocas? Illum penè adhuc incipientem ire, jam tamen redire flagitas? Amor impatiens, amor intemperans facit hoc, nempe is est, qui in peccatoribus sanctorum huiusmodi affectus excitat, quod citius fruantur Deo, qui propterea, ut inquit Apost. diligunt adventum ejus, cupiuntque, ut citò adveniat dies ista, majore acti amore, quam timore perterriti: nam ut ait August. amor reverentiam nescit, familiariter accedit, majestatem non cogitat, ponit se in salutari, & fiducialiter agit in eo. Perfecta charitas foras mittit timorem, servilem scilicet; unde timor, quem tunc temporis habebunt Sancti, erit reverentialis, & filiorum Dei. Sic Greg. ad illa verba Iob: *Columna cali contremiscunt, & pavent ad nutum eius.* Ipsæ, inquit, virtutes caelestium, quæ Deum conspiciunt, in ipsa sua contemplatione contremiscunt, sed idem tremor non eis pœnalis est, non timoris; sed admirationis, &c.*

D. August. in Man. c. 20.
Amor nescit majestatem.

Iob. 26.
D. Greg. ibid.

Luc. 21.

Virtutes calorum movebuntur. Motu ire, & odij adversus peccata mundi move-

A buntur: secundum invisceratas, ac infolitas actiones movebuntur, inquit Chryf. & August. timore reverentiali, qui cum summo amore iunctus est, nec pœnam habet.

Amor solum peccatum timet.

Amor non nisi Dei offensam timet. Ponas amantem in tormentis, in ipso Inferno, comminare illi mortem, non timet? Et quid timet? Peccatum. Tolle peccatum, & timorem non habet. Quod si non in hoc quis justificatus est, quod nihil sibi conficius sit, cum Dominus sit Index futurus, o quam fiduciam tamen habet! &c.

B

Tantam, ut ad instar capreae hinnuloque cervorum postulet, ut revertatur. Vbi præterea notandum, quod dicunt hæc animalia acutissimi esse visus. Quid ergo hæc anima oculos illos non pertimescet? Non, inquit Rich. ad illa verba: *Oculi ejus tanquam flamma ignis.*

Apo. 1. Rich. ibid.

C

Ubi memoratis quibusdam proprietatibus ignis, inquit, oculos illos igneos bonis lucis radios emissuros, malis vero flammam indignationis. Flamma ignis, inquit Rich. lucem, & calorem tribuit, terrorem incutit, & exurit. Oculi igitur ejus veluti flamma ignis sunt, quia electos respiciens illustrat luce sapientiæ, calefacit amore iustitiæ: reprobos autem respiciens, terret ferocitate, comminationis, & exurit incendio damnationis. Iob in persona reproborum: *Oculi tui in me, & non subsistam.* David in persona iustorum: *Respice in me, & miserere mei; & loquitur de Iudicio: Da Imperium tuum puero tuo.*

Iob. 7. Psal. 24. Psal. 85.

D

Idem Iob in persona propria: *Quem visurus sum ergo ipse.* Hebr. *Quem visurus sum tibi.* Vatab. id est, bono meo, & ad commodum meum videbo, scilicet Deum Iudicem mihi, non ad versus me, sed pro me sententiam laturum. O verum Aquilæ congregantis pullum, qui radios sustinet, qui acie non palpitatur, ut ab ungue in Infernum dimittatur!

Iob. 19. Hebr. Vatab.

E

Sic est. Fratres, tunc Christus aliquibus terrorem, aliquibus verò spem, & lætitiæ præbebit. *Et erat nubes tenebrosa, & illuminans noctem.* Si tenebrosa, quomodo illuminabit noctem? Abulensis ibidem ait, ex ea parte, quæ Ægyptios respiciebat.

Exod. 14. Abul. ibid.

Exod. 10.

spiciebat, tenebras. terrorēq; attulisse: A
ex ea verò, quæ filios Israël respiciebat,
lucem, ac splendorem præbuisse. Id, quod
de tenebris illis Scriptura refert: *Facta sunt
tenebrae horribiles in universa terra Egypti,
nemo vidit fratrem suum, nec movit se de loco,
in quo erat, ubicunque autem habitabant filij
Israel, lux erat.* Hoc idem Greg. in illud. *In
columna nubis per diem, & in columna ignis
per noctem.* In die, inquit Gregor. columna

Exod. 13.
D. Greg. hom.
21. in Evang.

nubis monstrata est, in nocte columna B
ignis, quia Deus in iudicio veniens per
lenitatis mansuetudinem blandè justos
demulcebit, peccatores autem per iusti-
tiæ distinctionem terreat, &c. Quo etiam
loco Greg. Tartareum ignem nocti pec-
catorum præmonstratum dicit, in signum
futuræ damnationis, diei verò iustorum
blandimentum nubis in signum eorum
æternæ salvationis, &c.

Hieron. ad
Heliod.

Hieron. ad Heliod. Veniet, veniet dies C
illa, tunc ad vocē tubæ pavebit terra cum
populis, & tu gaudebis. Judicaturus Do-
mino lugubrè mundus immugiet, Tri-
bus ad Tribum pectora ferient, potentis-
simi quondam Reges nudo laterè palpi-
tarent, &c. Aristotelis argumenta non pro-
derunt, tunc tu, rusticane, & pauper, ex-
ultabis, & ridebis, & dices: Ecce cruci-
fixus Deus meus, ecce Iudex, &c.

Isa. 41.

*Triturabis montes, & comminues, & colles
quasi pulverem pones, ventilabis eos, & ventus
tollet, & turbo disperget eos, & tu exultabis
in Domino, in sancto Israel lætaberis.*

Tunc congregabuntur ante eum o-
mnes gentes. Nunquid Principes, & Ma-
gnates? Utrique sub nomine colectivo,
gentes, non enim tunc ullus erit Magna-
tum respectus, sive distinctio, hæc etenim
nomina, Reges, Principes, &c. personæ,
latæque sunt, quibus in hanc mundi
scenam nonnulli parent, sed tunc larvis
contritis, inquit Chrysost. tantummodò
operum erit inspectio.

1. Reg. 2.
Hebr.

*Et ipsi præparantur cogitationes. ex
Hebr. Et ei tantum nume-
rata sunt opera.*

De Inferno, materia Orationis.

De pœna damni.

PVNCTVM CXXXVIII.

D *Iscedite à me, maledicti, &c. Et ligatis
manibus, & pedibus, projicite eum in te-
nebras exteriores. Heu! Ne projicias me à facie
tuâ, rogabat David. Quasi diceret: Quod-
vis aliud tormentum patiar, hoc solum
exposco, ne projicias me à facie tuâ.* *Matth. 25.
Psal. 50.*

Revocare curabant illi Absalom ab exi-
lio, annuit precibus David: *Veruntamen,*
inquit, *faciem meam non videat.* Quod ille
supplicium ubi parvo tempore aegro ani-
mo pertulisset: Aut videam, tandem di-
xit, *faciem patris, aut morior. Quid in
æternum à Dei facie exultare?* *2. Reg. 14.*

Hujus solummodò Solis jam jam oculo-
s clausurus Tobias orbarus lumine: *Præ-
cipe, inquit, Domine, in pace recipi spiritum
meum, expedit enim mihi magis mori, quam
vivere. Quid in tenebris exterioribus æ-
terni Solis lumine in æternum privari?* *Tob. 3.*

D *Et irascetur furor meus contra eum, & de-
relinquam eum, & abscondam faciem meam ab
eo, & (hinc) erit in devorationem, invenient
eum omnia mala afflictiones, ita ut dicat in die
illo: Verè quia non est Deus mecum, invenerunt
me hæc mala.* *Dent. 3.*

Miser, infelixque Cain: *Ecce, inquit, Gen. 4.
ejicis me hodie à facie terræ, & à facie tua ab-
scondar, & ero vagus, & profugus in terra,
omnis igitur, qui invenerit me, occidet me.*

Erat infelix hic expressa imago damnati
ejecti à facie terræ viventium, & à facie
Dei. Ab ea facie, quæ beat omnes
intuentes, ab eo Deo, ad quem facti su-
mus. Fecisti nos ad te, & inquietum est
cor nostrum, donec requiescat in te.
Quomodo non sit inquietum, non os, sed
cor extra suum locum? O tormentum!

Heu! nullum violentum perpetuum:
at ibi violenter anima perpetuò detinebitur,